

Zeldzame koeien in Ouwsterhaule.

Jullie hebben ze vast wel gezien en anders ook wel gehoord, onze roodbonte koeien. Onze koeien zijn van een oud fries ras waarvan er wereldwijd nog maar weinig zijn (<1.000).

Het Fries Roodbonte koeien ras.

Van dit koeien ras waren er vroeger (toen Pake en Beppe nog jong waren) meer in Friesland maar het zijn er nooit heel veel geweest. De voornaamste reden hiervoor was dat de stamboekorganisatie alleen Zwartbonte koeien wilden, die vonden ze mooier (smaken verschillen).

Vroeger waren de Fries Hollandse (FH) koeien zeer gewild over de hele wereld voor hun goede melkproductie, in die tijd werden ze ook veel naar Amerika geëxporteerd. Daar werden ze Holstein Frisians (HF) genoemd. In Amerika werd er nog extremer gefokt op melkproductie waardoor na een halve eeuw een omgekeerde beweging ontstond. In de 70- en 80'er jaren hebben veel (bijna alle) Nederlandse boeren weer stieren uit Amerika gebruikt waardoor onze veestapel nagenoeg volledig veranderde in Holstein Frisians.

Ons eigen 'oude' Fries Hollandse koeien ras werd een zeldzaamheid, alleen enkele liefhebbers van het ras bleef ze houden. Vooral van de 'Rode' Fries Hollandse koeien zijn er dus nog maar weinig over. De liefhebbers van dit ras hebben in 1993 een Stichting in het leven geroepen voor het behoud van het Fries roodbonte ras. Deze Stichting heet 'Stichting Behoud Roodbont Friese Vee'; meer informatie kun je op hun website vinden: roodbontfriesvee.nl

Het Fries Roodbonte ras is een sobere dubbeldoel koe die van een simpel dieet van gras melk en vlees maakt. Het is ook een zeer vruchtbaar ras met weinig ziektes.

Verandering op het bedrijf van Van der Meer.

In 2007 zijn mijn vader en moeder gestopt met melken, ook wij hadden in die tijd net als alle andere boeren Holstein Frisians, gewoon omdat ze meer melk gaven. Een korte periode nadat we gestopt waren met melken hebben we andere koeien gehad (vleeskoeien van het ras Blonde d'Aquitaine) maar dit paste niet goed bij ons.

Vanaf 2009 tot aan 2014 hebben we jongvee opgefokt voor export, eigenlijk de route als hierboven beschreven en dan opnieuw. Ons jongvee ging naar België, Engeland, Spanje, Noord Afrika en Rusland. Omdat er steeds meer beperkingen kwamen voor export maar vooral ook omdat er niets mee verdient werd zijn we ook daarmee in 2014 gestopt.

In mijn werk kom ik bij veel boeren over de vloer en zie ik ook veel koeien. Het is altijd prachtig om te zien dat er met veel passie wordt gewerkt aan een goed product (melk maar ook vlees).

Het 'kriebelde' vaak om ook zelf weer eens iets te doen met koeien. Maar ik wilde wel iets anders dan andere boeren. Zo kwam ik op een dag bij Petra Beerda in IJlst, zei is oud veearts en houdt een koppel Fries Roodbonte koeien. Daar liepen mooie bolle niet al te grote rode koeien met de kalfjes erbij in het groene gras van Ruterpolder.

Als ik dan al weer koeien zou willen dan waren het wel de koeien van dit ras. Ik heb haar toen gevraagd of ik er enkele mocht kopen. Dit viel nog niet mee. Uiteindelijk mocht ik er 3 kopen.

Nu over onze eigen Friese Roodbonten in Ouwsterhaule.

Wij zijn dus in Mei 2020 weer koeien gaan houden, eerst 3 koeien (Aeltsje nr. 30, 31 en 32) welke 3 kalfjes kregen (Anne, Margje en Margje 2) en later dat jaar in Juli is stier (Tim) gekocht.

Eerst klein beginnen om te ervaren hoe het ook alweer was, het ging allemaal best goed. Het jaar erna werden er 4 kalfjes geboren, 1 kalfje werd doodgeboren verder nog een 2-ling (Mike en Nick) en Margje 3. De koe met het doodgeboren kalfje kreeg een adoptiekalf (helaas wel van de zwarte kleur; er waren geen rode op dat moment).

Zoals je al wel merkt de uitbreiding was telkens maar beperkt dus ben ik het najaar van 2021 weer naar Petra gegaan en kon ik toen nog 5 koeien bijkopen. Inmiddels is de kudde gegroeid naar 34 stuks (koeien en kalfjes). Stier Tim is vorig jaar verkocht om inteelt te voorkomen en dit jaar vervangen door de aangekocht stier Teun (Hij is nog wat luidruchtig, ik hoop dat het overgaat).

De kalfjes worden eind april, begin mei geboren in de stal, na ongeveer 2 of 3 weken worden de stierkalfjes door de veearts gecastreerd, dit gebeurt met verdoving, ze merken daar weinig van. Dit is nodig omdat ze anders niet bij de kudde kunnen blijven i.v.m. inteelt. We noemen ze dan os. Ook worden ze er veel rustiger van en kun je zonder aangevallen te worden tussen de koeien lopen. Niet bij stier overigens die is namelijk minder rustig (die heeft nog wel last van testosteron).

Onze koeien hebben horens, ik vind dat dit zo hoort ze zitten er namelijk niet voor niks op en het geeft ze karakter. Een nadeel is wel dat ze elkaar kunnen verwonden, er is namelijk een rangorde in de kudde en dan moet er zo nu en dan uitgetest worden wie de baas is. Dit is overigens altijd een 'oudere' koe en nooit de stier! Een nadeel voor de boer is wel dat ook die wel eens geprikt wordt. Ook hebben de koeien meer ruimte nodig in de stal.

Onze stal heb ik dan ook aangepast, meer ruimte en meer vrijheid. De koeien lopen in de winter op een zogenaamde potstal. Op stro waarbij er telkens een nieuw schoon laagje strooisel over het oude heen wordt gestrooid. In de winter en het voorjaar lopen en liggen ze dan op een zachte en warme laag.

De koeien krijgen alleen gras of hooi te eten, geen mais, krachtvoer of andere bijproducten (soja). Dus puur zoals de natuur het bedoeld heeft. Ook antibiotica word bijna niet gebruikt, alleen als een dier ziek is. Het gras wat onze koeien krijgen is kruidenrijk en wordt niet bespoten en er wordt ook geen kustmest gebruikt. Wij zijn (nog) niet biologisch gecertificeerd maar voldoen al wel aan de voorwaarden.

De koeien worden maximaal geweid, dus het jongvee komt al vroeg in de weide (maart/april), de koeien met kalfjes komen later in de weide juni. Ze blijven dan totdat het te nat en te koud wordt in de weide (november).

Na het 3de weideseizoen buiten van het gras te hebben mogen genieten worden de ossen uiteindelijk geslacht. Ze zijn dan 2,5 jaar oud. Eind dit jaar zullen dus de eerste dieren worden geslacht en in vleespakketten verkocht worden.

Wilt u een vleespakket van deze bijzondere koeien uit Ouwsterhaule kopen dan is dat dus mogelijk. U mag mij een berichtje sturen of bellen. Ook is het mogelijk om in een app-groep te komen waarin ik info, feitjes en kennis deel over 'onze' Friese Roodbonte koeien.

Kom ook gerust eens een keer langs om een kijkje in de stal te nemen (bijvoorbeeld in mei als er kalfjes zijn) en voor een gesprek over koeien maar zeker ook over natuur.

Volgende keer: **'Boer Teun boert anders'**.

- Werken met de natuur
- Weidevogelbeheer
- Kruidenrijk/Insectenrijk
- Duurzaam slootbeheer
- Luzerne/Bloemenrand/Struweelhaag
- Vaste mest en mest uit de regio
- Hooi verkoop